

НЕ ЛИШЬИЙ!

Не лишьий мене, Боже!

Ці слова я зчаста кажу, особливо зараз. Вперше їх мовила в дитинстві, восени, в пізній вечір, мандруючи через сніжну купіль лісу на весілля наших родичів у Снідавці. «Не лишьий мене, Боже!» — прошепотілося крізь фиркання деренчливого вітру і далеке виття вовків. І Він не лишив. І весілля три дні гуляла в Снідавці... Та так, що аж підшовши черевиків стесала.

Не лишьий мене, Боже!

Прохала, коли впала з аличі на штахети і бабиним «Тройним одеколоном» лікувала пів місяця свій роздертий живіт; коли летіла в татовій «Ниві» в урвище, спершись об дорожні триси; коли зупинилась, щоб зав'язати шнурівки, за секунду до страшного ДТП біля метро «Лісова»; коли орендувала квартиру з якоюсь поторочою; коли забігла в ожинник з гадюками; коли мене оббрівували; коли мене зраджували; коли стояла на Майдані і тікала від тітушок...

Не лишьий мене, Боже!

Лунало щосекунди в моїй голові, коли їхала в далеку дорогу; коли народжувала сина; коли почалася велика війна, і я не могла визначитися, що найперше варт класти у валізу: улюблену синову іграшку, вишиту сорочку чи старі зручні кеди; коли почула про перші смерті невин-

них; коли знову, мандруючи сніжним лісом, просто кричала в його білій купелі... від безсилля, від несправедливості. Але потім, повторюючи магічну фразу з дитинства, заспокоювалася.

Не лишьий мене, Боже!

Слова, які завше мене рятують від чорної жури. Не дають безумцем безустанно сновигати тим сніжним лісом із власними страхами в пазусі й кишнях. І... може, навіть не самі ці слова рятують, а віра в них! Велика віра, що, мов якір, тримає мене на сій землі. Велика віра від великого небесного корабля, за штурвалом якого сам пан Біг¹. Не лишьий мене... Не лишьий зараз ні мене, ні усіх нас, Боже. Не лишьий!

¹ За Божим писанням, як вчили і говорили мені з дитини.

САМІТНЯ

Мені треба. Мені доконче треба побути на цій землі лише самій. Знайти в горах, десь високо-високо, потайну хатину, якусь халупку, свою келію, пристанище... і стати істинною своячкою околишнім мочарикамⁱ,

чуркаламⁱⁱ,
потокам...
рікам, водоспадам...
кущам, деревам...
травам і квітам...

Ганяти попід сволоками безумних мух, садити на підвіконні пелехату петрушку і писати афинамиⁱⁱⁱ та гогодзками^{iv} казки, утихомирюючи свою предивну й омріяну коначність. Отако потиху-потиху... З видом на хмару-бринзу. Добре втрамбовану.

Мабуть, оцей гірський потайсвіт, в якому так гоже моїй самотності, я берегтиму у великій таємниці. Бо ж тільки тут легко-притаєно і не чути гуркотнечі машин. Не чути крикняви іншої людини... А самі казки годні в подуху прикликати дощ і прорости тими-таки афинами та гогодзками... Всюди.

Геть усюди.

ⁱ Невеличка багнista місцина; мочар — те саме, що багно.

ⁱⁱ Джерелам.

ⁱⁱⁱ Чорницями.

^{iv} Брусницями.

Зараз я уявляю, що чипіюⁱ в самому лише дощовику під ліщиною, яку посадив мій далекий і теж самотній предок. Ковтаю поманеньку її пахілля і, мовби в ліщиновій мушельці на кахлі літньої печі, слухаю патетичну сонату шаргиⁱⁱ.

І я не одна слухаю. Неподалеку сарна.

Ця шарга — сизувате тло — диправди довгождане чудо, що явилось з-за небокраю й не дало цьому знахабнілому літу перетворити кичеровсесвіт на попелище... І я аж схлиплюю, відчуваючи його дотики на лиці, заки вимоклі та настрахані бджолики роблять собі між цвіточками чебрецю сховок. Соната шарги ж гучна!

І свіжа. Дуже.

Ах-х-х...

Пекельна стодола літа задихала раєм.

Будь-що-будь... Най блискає, гримить, б'є град! Я засовую під бразолійну ринву квартиру — хочу трохи глигнути тої шаргової води (раптівку і мжичку куштувала вже якось, похіпливо, мов та арнікова рибина з потоку, яка ніколи не чула про види й метрономи дощів). А потім буду вдивлятися і вслухатися в мряковину, що всотала в себе щось невідоме, поволеньки злізаючи плаїчкамиⁱⁱⁱ на долини.

Здається, у тій мряковині пливе спрагла білосніжна лебідка, яка загубилася ще в добу спекоти. Таки так.

— Йик дужі, лебідко?! — кричу їй на весь голос.

ⁱ Тут: стояти непорушно; очікування без певної мети.

ⁱⁱ Дощ зі снігом або градом.

ⁱⁱⁱ Гірська стежина.

Лебідка мовчить. Може, на неї вилити з кварти води?
Гм, зараз мені як ніколи кортить увірувати в це... рятунок...

неможливо чарівливе...

заворожливо дивне...

...таке дивне-дивне спасіння...

(саламандрам у струпах це ж допомогло!).

Зрештою, як кажуть їй високочолі мудреці, люди зчас-та люблять почувати себе героями і жити в солодкій одурі. Хіба не так? Чи я знову собі щось вигадую, як і казки?! Як слідочки святого Івана на моїм порозі?! Як густі рефрени спеки та шарги?! А?

Спроквола скидаю дощовик під ліщину й сідаю поруч в царство лопуха, вглядаючись, як між згущеними бескидами і закрутасами потоків ходить сам Адам.

Адам. Перший газда світу. Із дощоміром.

Сви... першої газдині світу... не видко.

Вона звічна шукає під вечір серце рогозу й навіщось зеленасті та мокруваті зерна жита, які відвіку просівав її чоловік над першими ораними землями. Ось там, ген-гендечки, за переливами... Тим часом колись оглашенні¹ крапелини шарги зараз тонесенькими і впокоєними цівочками стікають по моему хребту.

По всіх хребтах...

шаргові...

патьоки...

***

Тут понадміру добре. Тут нічка розроджується ще від світання, щоб уже за смеркання сповивати на небі нові зоренята. Такі сліпучо-сліпучо-білі. Я ж шукаю драбину, аби приперти її до своєї хатини і вилізти на мохову крівлю... звідти ліпше милуватимуся ними!

¹ Божевільні; ті, які поводяться шумно, безглуздо.

А ще я нині звідти позиратиму, як свої плоди родить й здичавіла сливка (яку теж посадив мій далекий і самітній предок), як у частих потугах, межі дужими конарами пульсує кора на її сливолоні і блаженна випотина стікає з повечоровою росицею струменем виснаги вглиб...

поміж самісіньке коріння...

у тихий прихисток сонливої земельки,
у самеє витишення.

А на досвіток, коли легковій із веретою сливочок, буцімто геть малий вухань чарівний, повилизує з неба усі молочні зоренята — злізу.

Бо...

Знайте, я самітня тут й безвинна. Тож сама нічка зішкрібе з пропащої веретільниці для мене один-єден світанковий огріх, коли я сповідатимуся перед ликами Михаїла на білому коні й Варвари у воцаній короні.

Мені бути тут і зараз довго-предовго. Танчити раз-по-раз на сонячнім порозі побіч із чистотілом і здерідка кидати оскомисті гадки на хвилясті коркоші Черемоша.

Мені тут нігде пропадати... Мені лиш дивитись, як сей довершений гірський потайсвіт (як і святий Іван) лишати-ме в часи жароти вохристі слідочки по полинах й крапотітиме опісля шарги по бразолійних ринвах моєї потайної хатини.

І набуватися на цій землі лише самій! Не самотно, ні. Просто самітньо.

Я ж прийшла сюди така...

...самітня — така звідси і піду.

НЕ БОЯТИСЯ...

Очі Бога — ялицеві ліси, незмінні і на Різдво, і на Голосіки¹. Наче з фрески щонайзеленішої. І вони пильно позирають своїми зеле-верхівками та сочевичкамиⁱⁱ у мое крихітне вікно. Мимоволі здригаюся від тих позирків го-стрих, ховаюся навіть, мовбито перепелине сонечко, від невідь-очей у високий вівсюг, поза равликові склепіння, зміїні льохи... Никну з ляком-перестрахом. Може, ці ліси колись і відведуть свій зір?! А доти бачу, як серед їхніх ялице-пагіллевих ослонів сяє селеніт днини... А чи, може, то лісова жінка несе Вседержителю звіриного молока попити?

Голос Бога — білий птах, тихо й високо літає над головами гір. А десь і нижче, щоб розчутити дріботіння людського ества краще, ближче, глибше. Той птах з іншими білими птахами у подоби білосадівника зрізав весь бузок коло моєї хати, а вцілілими чічкамиⁱⁱⁱ забарвив свобідні небеса... О, диви на бузкове привілля неба! І я глипаю на нього, а воно на мене, на княгиню в трьохстах сорочках, підперезану молодим ясеневим віттям. І зачаровуюся предивними танцями птаства, що ще й хамаркають люд-

ⁱ Усікновення голови Івана Хрестителя.

ⁱⁱ Невеликі утворення на корі та гілках дерев, які забезпечують газообмін між деревами та довкіллям.

ⁱⁱⁱ Квіточками.

ським хриплим голосомⁱ. Чи, може, токазана ними під віком-бузком важна Божа думка?

Серце Бога — ти і я, тут і зараз. І ті, хто навіть у шка-ралупі відчаю дозволили собі Його розлюбити, прийняли сповна й знову збайдужіли. І ті, хто зчаста перемотують свої рани під горіховим тетраподом у безкраї. І ті, кому невтоленні страхи перестали давати спати... І навіть ті, які зиріють, як ніч носить півня на горбі й покотом передає його у некритнихⁱⁱ травах своєму брату-світанку. Серце, що любить, завжди безстрашне. Кого йому боятися? Змій у льохах? Лісової жінки? Мороку в бузку? Нікого і нічого. Хто придумав ті страхи? Ми всі ж прийшли у цей світ не боятися, а любити. Пам'ятай про це!

ⁱ Йдеться про такий диво-феномен у природі як «мурмурація» — небесний хаотичний танець птахів, у якому вони начебто розмовляють, утворюючи дивні фігури.

ⁱⁱ Ті, що плачуть, не сплять.